

KANAKOIRIEN ERIKOISKOKEIDEN SÄÄNNÖT

YLITUOMARIN OHJEET

SAKSANSEISOJAKERHO ry. 2010

KANAKOIRIEN ERIKOISKOKEEN ALKUPUHUTTELUN ASIOIDEN MUISTILISTA

Alkupuhuttelu voidaan jakaa kokoontumispaikalla ja maastossa tapahtuviin osiin

1. Rokotusten, vesi- ja jälkityötodistusten sekä tunnistusmerkinnän tarkastus
2. Voimassaolevan metsästyskortin ja aseenkantoluvan toteaminen kokeessa asetta kantavilta henkilöiltä
3. Kokeen järjestäjän (yleensä koetoimitsijan) tervehdys, ylituomarin, ampujan ja oppaan esittely, koemaaston ja riistan toteaminen. Puheenvuoron luovuttaminen ylituomarille.
4. Hakujärjestyksen arpominen ja ilmoittaminen. Perusteet arvotusta järjestyksestä poikkeamiselle.
5. Ohjaajien esittely, johon voi ulkona liittyä koirien luonteen toteaminen.
6. Hakuerän pituus, mahdolliset vaatimukset haulle ja haun ohjaamiselle
7. Seisonnan ilmoittaminen
8. Tiedotuksen ilmoittaminen
9. Toiminta seisonnalla
  - toimintalupa tuomarilta
  - ohjaaja ei edettäessä saa mennä koiran etupuolelle
  - koiraan ei saa koskea
  - ampuminen eri luokissa
  - riistan pudotuslupa
10. Toiminta jos riistaa kaadetaan tai pudotetaan
  - lupa noutoon ja riistan luovutukseen tuomarilta
11. Aseen lataaminen ja käsittelyohjeet, ampuminen rakennusten lähellä; etäisyyttä oltava vähintään 150 m.

Seuraavat asiat voidaan antaa myös koetoimitsijan ilmoitettavaksi:

12. Seuraajaryhmän toiminta
13. Mukaan otettava varustus
14. Ajo-ohjeet, autojen pysäköinti
15. Kysymyksiin vastaaminen

KANAKOIRIEN ERIKOISKOKEIDEN SÄÄNNÖT

(Hyväksytty Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben ry:n valtuuston kokouksessa 24.11.2007 ja 31.5.2008
Säännöt astuvat voimaan 1.6.2008)

1. KOKEIDEN TARKOITUS

Kanakoirien erikoiskokeet ovat metsästyskokeita, joiden tarkoituksena on kanakoirien jalostusta varten saada tietoa koirien metsästysominaisuuksista ja edistää koirien metsästyskäyttöä.

2. KOESUORITUKSET

2.1. Kokeissa kokeillaan koirien haku riistan löytämiseksi ja riistatyö maastossa olevalla villillä riistaeläimellä. Lisäksi kokeillaan koeluokista riippuen nouto, tiedotus, vesityö ja jälkityö. Myöskin kiinnitetään huomiota koiran luonteeseen sekä toimintaan sen kohdatessa petoeläimiä.

2.2. Kokeet voidaan pitää jakamattomina tai jaettuina.

Jakamattomassa erikoiskokeessa suoritetaan kaikki osasuoritukset saman kokeen aikana. Jakamattoman kokeen vesityön ja jälkityön tuloksia voi käyttää jaetun kokeen osasuorituksina.

Jaetussa kokeessa suoritetaan vesityö ja jälkityö erikseen muista osasuorituksista, mutta keskenään samassa yhteydessä. Ne suoritetaan 1.6. ja 31.10. välisenä aikana ja niistä saadut tulokset ovat voimassa koekauden loppuun. Kokeiden kokonaistuloksessa otetaan huomioon ennen erikoiskoetta tai sen yhteydessä järjestetyssä vesi- ja jälkityökokeessa saatu paras yhteistulos.

2.3. Ulkomaalainen koira saa suorittaa kokeet jakamattomana. Sen kotimaassaan saama vesityön ja jälkityön suoritus voidaan kuitenkin ottaa huomioon.

2.4. Voittajaluokkaan noussut koira saa saman koekauden aikana suorittaa vesi- ja jälkityökokeen yhden kerran jaetun erikoiskokeen yhteydessä. Koiran tällä tavalla saavuttamat vesityön ja jälkityön tulokset ovat voimassa koekauden loppuun, ellei se muussa vesi- ja jälkityökokeessa saavuta parempaa tulosta.

2.5. Koekausi on 1.6. - 31.5.

3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

3.1 Kokeisiin saavat osallistua kaikki FCI:n roturyhmään 7. kuuluvat yhdeksän kuukautta täyttäneet koirat, jotka ovat saaneet palkinnon Kennelliiton tai sen tunnustaman ulkomaisen kenneljärjestön näyttelyssä.

Nuorten luokkaan saa osallistua koira, jonka joku sanotuista kenneljärjestöistä on rekisteröinyt, vaikka koira ei ole näyttelyssä palkittu.

3.2. Kokeen järjestäjä voi rajoittaa kokeisiin osallistumista koeluokkien ja koirien lukumäärien osalta kennelliiton ohjeiden mukaisesti.

3.3. Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry:n yleinen jääviyssääntö
(Hyväksytty Kennelliiton valtuuston kokouksessa 17.5.2007. Voimassa 1.1.2008 alkaen.)

3.3.1. Tuomari ei saa toimia siinä kokeessa nimettynä (johtavana) ylituomarina, johon osallistuu hänen omistamansa koira tai sopimuksen perusteella hänen hallitsemansa koira. Myöskään nimetyn (johtavan) ylituomarin perheenjäsenen omistama tai sopimuksen perusteella hallitsema koira ei saa osallistua siihen kokeeseen, jossa kyseinen ylituomari toimii. Vanhemmat, avio- ja avopuolisot, rekisteröidyn parisuhteen osapuolet, lapset ja sisarukset katsotaan perheenjäseniksi, vaikka he asuisivatkin eri osoitteissa.

3.3.2. Koiraa arvosteleva tuomari on jäävi tehtävänsä jos hän tai hänen perheenjäsenensä on:

- koiran ohjaaja
- koiran omistaja
- koiran kasvattaja
- sopimuksen perusteella koiran haltija

Avoliitossa ja vastaavasti yhdessä asuvat henkilöt rinnastetaan aviopuolisoihin. Kasvattajan sisarukset tulkitaan perheenjäseniksi vain, mikäli he asuvat samassa osoitteessa kasvattajan kanssa.

3.3.3. Kennelliiton hallituksella on oikeus perustellusta syystä myöntää erikoisvapaus tästä säännöstä.

3.4. Kokeisiin ei saa osallistua:

- koira, jota ei ole rokotettu Kennelliiton tai viranomaisten antamien määräysten mukaisesti.
- kantava narttu 30 vuorokautta ennen laskettua synnytystä ja 42 vuorokautta synnytyksen jälkeen.
- kiimainen narttu. Kuitenkin voi kiimainen narttu osallistua viimeisenä vesi- ja jälkityökokeeseen, mutta kiimainen narttu ei saa liikkua koalueella tai sen läheisyydessä ennen omaa koevuoroaan
- koira, joka on sairas tai sairastaa tarttuvaa tautia
- kivesvikainen koira
- koira, jolla on sellainen vamma, että ylituomari katsoo koiran voivan kärsiä siitä koesuorituksen aikana
- 1.1.2001 jälkeen syntyneet tyvistetyt koirat eivät saa osallistua kokeisiin

3.5. Koira ei saa osallistua molempiin peräkkäisinä päivinä järjestettäviin erikoiskokeisiin, joissa sen arvostelevana ylituomarina on sama henkilö. Määräys ei koske vesi- ja jälkityökoetta.

3.6. Koira voi tehdä samassa kokeessa vain yhden koesuorituksen. Poikkeuksena voi vesityökokeessa nuorten luokkaan osallistuva koira osallistua myös avoimeen luokkaan. Tällöin suoritukset tehdään ja arvostellaan erillisinä ja kummastakin suorituksesta maksetaan osallistumismaksu.

3.7. Jos koiran ohjaaja ei noudata annettuja ohjeita tai esiintyy hyvän tavan vastaisesti, on ylituomarilla oikeus kieltää ohjaajan osallistuminen kokeeseen.

4. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton hallituksen ja kennelpiirien myöntämissä kanakoirien erikoiskokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliiton hallitus myöntää

valtakunnalliset mestaruuskilpailut sekä niiden mahdolliset valintakokeet ja maaottelut. Kennelpiirit myöntävät muut kokeet.

5. KOELUVAN ANOMINEN

5.1. Kokeita voi järjestää Kennelliiton jäsenyhdistys. Järjestävän yhdistyksen on kutsuttava ylituomarit ja määrättävä koetoimitsija tai koetoimikunta.

5.2. Kokeet, myös jaetut osat, on anottava kulloinkin voimassa olevien määräysten mukaisesti Kennelliitolta tai siltä kennelpiiriltä, jonka alueella koe järjestetään.

5.3. Koeanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, kokeen nimi ja luonne, osanottorajoitukset, koeaika ja -paikka, koeluokat, osanottomaksun suuruus sekä kenelle, millä tavalla ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan, tehtävään suostunut ylituomari ja hänen varamiehensä sekä koetoimikunnan puheenjohtaja.

5.4. Anomus osoitetaan aina sen kennelpiirin hallitukselle, jonka alueella koe järjestetään. Jäljennös koeanomuksesta toimitetaan järjestävän yhdistyksen kotipaikan mukaiselle kennelpiirille sekä rotujärjestön koepäällikölle.

6. KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTTAMINEN

Mikäli koe perustellusta syystä siirretään tai peruutetaan, on ilmoitus siitä tehtävä mahdollisimman pian kokeisiin ilmoittautuneille, kyseiselle kennelpiirille ja rotujärjestölle. Kokeita voidaan siirtää vain yhden kerran. Siirretystä tai peruutetusta kokeesta on täytettävä koepöytäkirja.

7. YLITUOMARI

Ylituomarin on oltava Kennelliiton hyväksymä kanakoirien erikoiskokeiden ylituomari. Hänen on oltava Kennelliiton ja rotujärjestön jäsen. Ulkomaalaisen ylituomarin tulee olla Kennelliiton ja rotujärjestön hyväksymä sekä kotimaassaan FCI:n hyväksymän kenneljärjestön jäsen.

Ylituomari varmistaa koirien osallistumisoikeuden.

Ylituomari ei voi toimia koiranohjaajana samassa kokeessa siinä luokassa, missä itse arvostelee.

Ylituomarin vaihtumisesta on ilmoitettava kennelpiirille ja osallistujille.

Koirien arvostelua koskevat määräykset ylituomarille määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä erillisissä ohjeissa.

8. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POISJÄÄMINEN

8.1. Kokeisiin ilmoittautuminen tehdään kirjallisesti järjestävän yhdistyksen ilmoittautumisajasta ja muista tarpeellisista seikoista antamia määräyksiä noudattaen.

8.2. Jos osallistuminen on rajoitettu, ilmoittautuneille on välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä tiedotettava kokeisiin pääsystä.

8.3. Koiran ohjaajan on oltava mukana koetta edeltävässä ylituomarin puhuttelussa. Jos kokeeseen ennalta ilmoittautuneen koiran ohjaaja kokeen ylituomarin hyväksymästä syystä vähäisesti myöhästyy kokeen alusta, kyseisen koiran koevuoro arvotaan muiden mukana. Tällä tavalla myöhästyneen koiran on oltava arvontavuoronsa mukaisesti paikalla koevuoronsa alkaessa. Muussa tapauksessa koira katsotaan poisjääneeksi eikä se voi osallistua kokeeseen.

8.4. Koemaksu palautetaan vain pätevistä syistä poisjääneelle. Pätevät syyt ovat:

- nartun alkanut kiima
- lääkärin tai eläinlääkärin todistama este, lääkärintodistus on esitettävä 3 vrk:n kuluessa viimeisestä koepäivästä
- ilmoitetun ylituomarin vaihtuminen
- kokeen siirto

Poisjäämisestä on ilmoitettava kokeen järjestäjälle ennen kokeen alkua. Muissa tapauksissa koemaksun palauttaminen on koetoimikunnan päätettävissä.

8.5. Koiran ohjaajalla on oikeus keskeyttää koe koiransa osalta ilmoitettuaan luopumisesta ylituomarille.

9. MUUTOKSENHAKUMENETTELY

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassaolevaa yleistä muutoksenhakumenettelyä.

10. KOKEIDEN TULOKSET

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset arvostelupöytäkirjat kennelpiirille tai sen nimeämälle tarkastajalle tarkastettavaksi. Erillisestä vesi- ja jälkityökokeesta ei tehdä koepöytäkirjaa, mutta vesi- ja jälkityönkoirakohtaiset arvostelulomakkeet lähetetään kennelpiirille tai sen nimeämälle tarkastajalle, joka lähettää lomakkeet edelleen SSK:n koepäällikölle.

11. KOIRIEN ARVOSTELU

11.1. Kussakin luokassa käytetään laatuarvostelua ja annetaan niin monta ensimmäistä, toista ja kolmatta palkintoa kuin koirien saamat pistemäärät edellyttävät.

11.2. Eri rotuihin kuuluvat koirat arvostellaan samojen perusteiden mukaan ottaen huomioon rotukohtaisesti eroavat ominaisuudet.

11.3. Koiran seisonnalta on ammuttava, jotta koira voidaan palkita.

11.4. Nuorten luokassa on kiinnitettävä eniten huomiota koirien synnynnäisistä taipumuksista johtuvaan suorituskykyyn. Koulutuksessa havaittaviin puutteellisiin ei kiinnitetä niin paljon huomiota kuin muissa luokissa.

11.5. Koirien arvostelussa huomioidaan: Haku, riistatyö, nouto, vesityö, jälkityö, tiedottaminen ja petoeläintyöskentely, jotka määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä erillisissä ohjeissa.

12. KOELUOKAT

Nuorten luokkaan (NUO) saa osallistua koira, joka ei ole täyttänyt 24 kuukautta.

Avoimeen luokkaan (AVO) saa osallistua koira, joka ei ole oikeutettu osallistumaan voittajaluokkaan.

Voittajaluokkaan (VOI) osallistuu koira, joka on saanut 1. palkinnon avoimessa luokassa.

Kilpailuihin koirat osallistuvat erillisten ohjeiden mukaisesti.

Suomalaisen koiran ulkomailla saavuttamat tulokset otetaan huomioon Suomessa ja ne voivat johtaa koeluokan vaihtumiseen (AVO>VOI). Luokanvaihtoon johtavista ulkomaisista tuloksista päättää Saksanseisojakerhon hallitus

13. KOKEIDEN SUORITTAMINEN

13.1 Kokeessa voi arvostella yksi tai useampi ylituomari, joista yksi on nimetty kokeen ylituomariksi. Kokeeseen ilmoittautuneet koirat arvotaan arvostelevien ylituomareiden määrän mukaisesti koeryhmiin, jotka kukin ylituomari arvostelee itsenäisesti.

13.2. Koeluokkien arvostelu suoritetaan ylituomarin määräämässä järjestyksessä, ottaen huomioon mitä kokeiden järjestäjä on kokeiden toimeenpanosta ilmoittanut.

13.3. Koirat suorittavat ensimmäisen koevuoronsa arvotussa järjestyksessä. Sen jälkeen ylituomari voi kokeilla niitä parhaaksi katsomassaan järjestyksessä. Arvotusta järjestyksestä poikkeaminen on perusteltava ohjaajille.

13.4. Avoimessa ja voittajaluokassa voidaan avoimessa maastossa käyttää parihakua. Kaikissa koeluokissa voidaan käyttää ns. aluehakua, jossa kullekin yhtä aikaa hakevalle koiralle osoitetaan oma hakualueensa.

13.5. Kokeiden tulee koiran osalta olla käytännön metsästyksen kaltaista.

13.6. Kokeissa ampuu kokeiden järjestäjän tai ylituomarin määräämä henkilö, voittajaluokassa aina koiran ohjaaja ensin ensimmäisessä riistatyössä. Aseena käytetään yleensä haulikkoa, jossa voidaan käyttää paukkupatruunoita silloin, kun riistaa ei pyritä pudottamaan tai kaatamaan. Olosuhteiden vaatiessa voi ylituomari hyväksyä laukauksen ammuttavaksi 9 mm:n starttipistoolilla.

13.7. Kokeissa noudatetaan säädettyjä lakeja ja annettuja määräyksiä.

13.8. Ohjaaja ei saa koesuorituksen aikana koiraansa koskien sitä pakottaa, estää tai rangaista. Koiran sulkeminen kokeesta määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä erillisissä ohjeissa.

14. YKSITYISKOHTAISET MÄÄRÄYKSET

14.1. Kokeen suorittamisessa ja koirien arvostelussa noudatettavat yksityiskohtaiset määräykset sekä ohjeet ylituomarille ovat näihin sääntöihin liittyvissä SKL-FKK:n hallituksen hyväksymissä ohjeissa.

14.2. Saksanseisojakerho r.y. rotujärjestönä antaa tarvittaessa kokeiden yksityiskohtia koskevia tarkentavia määräyksiä ja ohjeita.

KANAKOIRIEN ERIKOISKOKEIDEN SUORITTAMISESSA JA KOIRIEN ARVOSTELUSSA NOUDATETTAVAT YKSITYISKOHTAISET MÄÄRÄYKSET SEKÄ OHJEET YLITUOMARILLE

(Hyväksytty Suomen Kennelliitto-Finska Kennelklubben ry:n koe- ja kilpailutoimikunnan kokouksessa 10.8.2009. Astuu voimaan 1.6.2010.)

1. YLEISIÄ OHJEITA

Ohjeissa määritellään tavoite, millaista koiran toiminnan tulisi olla. Tavoitteesta poikkeaminen aiheuttaa arvosanan alenemisen tuomarin harkinnan mukaan.

Tuomari laskee koiralle ansioksi ja viaksi vain sen, minkä hän itse toteaa. Jälkityökokeessa tuomari voi käyttää avustajaa tekemään havaintoja alueelta, jolle ei itse näe. Kilpailuissa voidaan käyttää avustavia tuomareita, joiden arvostelu otetaan huomioon.

Tuomarin on koetta edeltävässä puhuttelussa lyhyesti kerrattava koirien ohjaajille arvostelun perusteet ja annettava riittävät ohjeet kokeen läpiviemiseksi.

Kokeiden aikana on koira pidettävä kytkettynä ennen koevuoroaan ja sen jälkeen.

Koevuoronsa aikana koiralla saa olla vain havaitsemista helpottava väripanta tai liivi.

Koiraa saa ohjata käskyin, käsimerkein ja vihellyksin. Koiran kannustaminen on koesuorituksen aikana sallittu. Kuitenkin korkeimpaan arvosanaan johtavassa suorituksessa ei ohjaaja saa kokonaisuutta häiritsevästi käskeä, kieltää tai yllyttää koiraa. Tavoitteena on ohjaajan vähäeleinen ja vähä-ääninen toiminta sekä koiran yhteistyöhalukkuutta, itsenäistä toimintakykyä sekä metsästysintoa ilmentävä suoritus.

Henkilön, joka kokeessa kantaa tai käyttää ampuma-asetta, tulee ennen kokeen alkua esittää voimassaoleva metsästyskortti ja aseenkantolupa ylituomarille tai vastaavalle koetoimitsijalle.

2. KOKEESTA SULKEMINEN

Koira on suljettava kokeista, jos se:

- suotuisissa olosuhteissa toistuvasti karkottaa riistan sille seisomatta
- avoimessa ja voittajaluokassa menee karkottuvan linnun perään, paitsi jos koira heti pysähtyy käskystä
- etenee seisonnalta luvatta toistuvasti niin, että riista karkottuu
- avoimessa ja voittajaluokassa karkottaa riistan, jolle toinen koira seisoo
- seisoo tai tiedottaa useita kertoja tuloksettomasti
- ei kykene karkottamaan riistaa ohjaajan annettua siihen käskyn
- syö, repii, puree käyttökelvottomaksi tai hautaa noudettavan riistaeläimen
- ei tottele käskyjä vaan toimii jatkuvasti omin päin
- toimii niin haluttomasti tai heikosti, ettei sitä voida arvostella
- hätyyttää kotieläimiä tai poroja
- vihaisuutensa takia osoittaa ihmislle tai koirille vaaralliseksi, taikka
- on paukkuarka

3. PISTEIDEN JA PALKINTOSIJOJEN MÄÄRÄYTYMINEN

Kustakin osasuorituksesta annetaan jokin seuraavista arvosanoista:

- Arvosana 5 = erinomainen suoritus
- Arvosana 4 = hyvä suoritus
- Arvosana 3 = keskinkertainen suoritus
- Arvosana 2 = välttävä suoritus
- Arvosana 1 = heikko suoritus
- Arvosana 0 = riittämätön suoritus
- Arvosana - = ei kokeiltu suoritus

Osasuoritukset, niiden merkityskertoimet, hyväksytyt arvosanat ja enimmäispistemäärät ovat seuraavat:

Nuorten luokka

	Merkitys- kerroin	Hyväksytyt arvosana	Korkein pistemäärä
Haku	8	1-5	40
Riistatyö	7	1-5	35
Nouto	2	1-5	10
Vesityö	3	1-5	<u>15</u>
	Maksimipisteet		100

Avoim luokka

	Merkitys- kerroin	Hyväksytyt arvosana	Korkein pistemäärä
Haku	7	1-5	35
Riistatyö	6	1-5	30
Nouto	3	1-5	15
Vesityö	4	1-5	<u>20</u>
	Maksimipisteet		100

Tullakseen palkituksi avoimen luokan ensimmäisellä palkinnolla koiran on saatava hyväksytyt arvosana jokaisessa osasuorituksessa.

Voittajaluokka

	Merkitys- kerroin	Hyväksytyt arvosana	Korkein pistemäärä
Haku	6	1-5	30
Riistatyö	5	1-5	25
Nouto	2	1-5	10
Vesityö	2	1-5	10
Jälkityö	2	1-5	10
Tiedotus	3	1-5	<u>15</u>
	Maksimipisteet		100

Tullakseen palkituksi voittajaluokassa koiran on saatava hyväksyty arvosana jokaisessa osasuorituksessa.

Palkintosijojen vähimmäispistemäärät ovat seuraavat:

NUO 1, AVO 1. ja VOI 1. palkinto vähintään 80 pisteellä

NUO 2. ja AVO 2. palkinto vähintään 60 pisteellä, VOI 2. palkinto vähintään 70 pisteellä

NUO 3. ja AVO 3. palkinto vähintään 40 pisteellä, VOI 3. palkinto vähintään 60 pisteellä

4. HAKU

4.1. Haun tarkoitus on maastossa olevan riistan varma ja nopea löytäminen ja seisonnan saaminen sille. Kyky itsenäiseen työskentelyyn on katsottava ansioksi, mutta koiraa saa ohjata riistaa karkottamatta käskyin, käsimerkein ja vihellyksin.

Haun arvosana muodostuu koiran hakutavasta ja haun tuloksellisuudesta. Koiran tyyli, mm. päänasento ei vaikuta arvosteluun.

4.2. Koiran juoksuvauhdin tulisi yleensä olla joutuisaa, selvästi riistalle pyrkivää laukkaa. Riistaa tai sen jälkiä vainutessaan koiran sallitaan hitaamminkin edeten tarkentaa riistan sijainti. Muuten haussa ravaamalla liikkumista pidetään virheenä muilla kuin niillä koiraroduilla, joiden ominaisuuksiin tämä kuuluu. Haussa kävelemällä liikkuvaa koiraa ei hyväksytä.

4.3. Puurtaminen katsotaan virheeksi. Sillä tarkoitetaan koiran tapaa samassa paikassa nuuskia jälkiä ja yhä uudestaan palata sinne työskentelyn edistymättä.

4.4. Koiran hakukuvion ja vauhdin on sopeuduttava vallitseviin tuuli- ja maasto-olosuhteisiin. Haun tulisi peittää maasto siten, ettei riistaa voi jäädä hakualueelle koiran sitä huomaamatta.

4.5. Useita kertoja toistuva myötätuulikäännös eli "lehmänkäännös" ja jo haetun alueen kertaaminen luetaan virheeksi.

4.6. Haun laajuus ja etenevyys sekä yhteistyö ovat sopivia silloin, kun ohjaaja voi koiraa odottelematta tai vauhtiaan kiirehtimättä edetä hakualueella valitsemassaan suunnassa koiran mukauttaessa hakunsa ohjaajan liikkeisiin.

4.7. Jotta hausta voidaan antaa arvosana hyvä (4) tai erinomainen (5), on sen johdettava riistan löytämiseen ja seisonnan saamiseen sille. Haun arvosanaa laskevat koiran todetut epäonnistumiset hakualueella olevan riistan löytämisessä tai saamisessa seisonnalle, mikäli tuomari katsoo, että koiralla oli seisontaan mahdollisuus.

4.8. Haun arvostelu eri luokissa

Nuorten luokassa on arvostettava koiran luontaisia metsästystaipumuksia kuten metsästysintoa, haun laajuutta ja nopeutta, tuulen ja maaston käyttöä sekä riistan löytämiskykyä sekä seisontataipumusta. Nuorten luokassa haku on kokeiltava vastatuuleen. Haun virheitä arvostellaan lievemmin kuin muissa luokissa.

Avoimessa luokassa koiralta vaaditaan kaikissa suhteissa koulitumpaa, kestävämpää ja kokeneempaa hakua kuin nuorten luokassa. Sen on osoitettava riittävää tottelevaisuutta sekä kyttävä sopeuttamaan hakunsa maaston ja tuulen mukaan. Hakukuvion tulee olla maaston peittävä ja koiran on oltava ohjattavissa eri maastonkohteisiin.

Voittajaluokassa vaatimukset haulle ovat muuten samat kuin avoimessa luokassa, mutta koiran on pystyttävä itsenäisempään työskentelyyn.

4.9. Muita määräyksiä

Parihaussa ohjaajat eivät saa vihellyksin tai muulla tavalla häiritä toistensa koiria. Koira ei saa häiritä toista koira, joka seisoo.

On pyrittävä siihen, että ainakin korkeimpiin palkintosijoihin hakuaikojen yhteismäärät ovat voittajaluokassa vähintään noin 1½ tuntia, avoimessa luokassa noin 1 tunti ja nuorten luokassa noin 40 minuuttia. Hakuerien pituudet tuomarit tulee sovittaa tarkoituksenmukaisiksi.

Haun arvostelu päättyy, kun koira saa seisonnan riistalle tai kun koira hakuerän päättyessä kytketään. Parihakua käytettäessä arvostelu päättyy kytkemiskäskyyn.

5. RIISTATYÖ

5.1. Koiran riistatyön arvostelu käsittää seisonnan, paikallistamiskyvyn, etenemisen ja käyttäytymisen riistan karkottuessa ja ammuttaessa. Mikäli avoimen ja voittajaluokan koetilanteessa riistaeläin ammutaan, arvostellaan lisäksi koiran käyttäytyminen riistan pudotessa tai kaatuessa.

Riistatyön edellytyksenä on koiran seisonta riistalle, jonka karkottuessa metsästyksellisessä tilanteessa on ammuttava koiran läheisyydessä.

5.2. Palkitsemiseen oikeuttava riistatyö voidaan tehdä riistalinnulla tai jäniksellä. Koiran seisonta muille riistaeläimille arvostellaan kohdan 10. (Petoeläintyöskentely) mukaan. Seisontaa hirvieläimelle ei arvostella, eikä siitä tehdä riistatyötä.

Tuloksettomaksi seisonnaksi katsotaan sellainen seisonta, joka ei tapahdu riistaeläimelle.

5.3. Seisonta

Seisonnan tulisi olla kiinteä ja jännittynyt. Koira saa jättää seisonnan vain edetäkseen ohjaajan käskystä tai seuratakseen juoksevia lintuja tai tiedottaakseen riistasta ohjaajalle. Toimintaluvan saadakseen ohjaajan on ilmoitettava seisonta tuomarille, joka antaa luvan riistatyön jatkamiseen.

5.4. Eteneminen ja nosto

Eteneminen tai nosto saa tapahtua vain ohjaajan käskystä, johon tuomari on antanut luvan. Sen on oltava tarmokasta, tapahduttava niin, että yhteys ohjaajaan säilyy, ja johdettava riistan karkottamiseen. Ohjaaja ei saa edetä koiran edelle. Koiran haluttomuus tai rohkeuden puute etenemisessä luetaan vakavaksi virheeksi.

Jos koira edetessään kadottaa yhteyden riistaan, se saa tehdä lyhyitä luoveja riistan uudelleen löytämiseksi. Jos riista tällöin karkottuu, ei tapausta ole luettava koiralle sellaiseksi virheeksi kuin

riistan karkottaminen sitä seisomatta. Tuomari ilmoittaa, milloin katsoo yhteyden riistaan katkenneen ja vaatii uuden seisonnan, jotta riistatyö voidaan hyväksyä.

5.5. Käyttäytyminen riistan karkottuessa

Riistan karkottuessa ja ammuttaessa on koiran pysähdyttävä rauhallisesti paikalleen. Peräänmenoksi tulkitaan koiran ryntääminen karkottuvan riistan perään, mikä on virhe. Ellei peräänmenevä koira avoimessa ja voittajaluokassa heti pysähdy käskystä, on virhe vakava ja koira suljetaan kokeesta. Nuorten luokassa sallitaan lievä peräänmeno, ei kuitenkaan korkeimpaan riistatyön arvosanaan. Ellei peräänmenevä nuorten luokan koira käskyistä pysähdy ei kyseistä riistatyötä hyväksytä.

5.6. Käyttäytyminen riistan pudotessa tai kaatuessa

Avoimessa ja voittajaluokassa voidaan riistatyön yhteydessä pudottaa tai kaataa riistaa tuomarin harkinnan mukaan. Riistan pudotessa tai kaatuessa on koiran pysyttävä rauhallisesti paikallaan.

Koira ei saa luvatta noutaa riistatyön yhteydessä ammuttua riistaeläintä. Paukkunouto aiheuttaa noutosuorituksen hylkäämisen ja riistatyön arvosanan alenemisen. Avoimessa luokassa paukkunoudon tehnyt koira voidaan palkita enintään kolmannella palkinnolla.

5.7. Riistatyö jäniksellä

Jos koiran seisonta on ilmoitettu ja tuomari antanut toimintaluvan, tehdään riistatyö myös jäniksellä. Jäniksen karkottuessa riistatyön yhteydessä koiran on pysähdyttävä. Peräänmeno ja paukkunouto arvostellaan kuten linnulla.

Jos jänis karkottuu hakualueelta koira saa ajaa sitä lyhyehkön ajan, mieluummin haukkuen. Ansioksi on luettava, jos koira ajon alettua käskystä heti pysähtyy.

5.8. Avoimessa ja voittajaluokassa ei koiralle saa antaa 1. palkintoa ellei sillä ole vähintään kahta riistatyötä.

6. NOUTO

Noudon tarkoituksena on osuman saaneen riistaeläimen varma ja nopea löytäminen ja tuominen ohjaajalle. Koiran on noudettava ohjaajan käskystä, johon tuomari on antanut luvan.

Jos koiran seisonnalta ei pudoteta tai kaadeta riistaa, on riistatyö tältä osin sekä noutaminen suoritettava siten, että kuollut riistalintu heitetään näkymättömiin ohjaajan ja hänen vierellään istuvan koiran nähden noin 20-30 metrin etäisyydelle. Heittäjän tulee olla suorituksen ajan näkösuojassa. Linnun ollessa ilmassa ammutaan. Nuorten ja avoimessa luokassa ampujan tulee olla sijoittunut koirasta etuviistoon ja aseensa tulee osoittaa heittoalueen suuntaan. Voittajaluokassa ohjaaja ampuu itse. Koiran tulee sen jälkeen käskystä noutaa lintu. Jos koira kuitenkin noutaa luvatta, aiheuttaa se kaikissa luokissa noutosuorituksen hylkäämisen ja riistatyön arvosanan alenemisen. Avoimessa luokassa paukkunoudon tehnyt koira voidaan palkita enintään kolmannella palkinnolla.

Noudon aikana on tarkkailtava koiran tarttumista riistaan ja taitoa järjestää kantamistapa riistan painon ja laadun mukaan. Virheenä pidetään, jos koira noudon aikana pudottaa riistan tai puree sitä. Koiran on nopeasti palattava ohjaajan luokse suorinta tietä. Luovuttamisen tulisi tapahtua istuen ja ohjaajan käskystä tuomarin annettua siihen luvan.

Koiralle luetaan ansioksi, jos se kokeen aikana oma-aloitteisesti noutaa ohjaajalle maastossa tapaamansa kuolleen, haavoittuneen tai loukkaantuneen riistan.

7. VESITYÖ

Vesityön tarkoituksena on kokeilla koiran veteenmenohalukkuutta, ohjattavuutta, riistan löytökykyä ja noutamista vedestä. Noutolintuna käytetään metsästettävää vesilintua tai rauhoittamatonta loppia.

7.1. Yleisiä määräyksiä

Koiraa ei saa kouluttaa tai uittaa koepaikalla samana päivänä ennen koetta.

Suorituspaikalla tuomari osoittaa ohjaajalle paikan, josta koira lähetetään, miltä alueelta sitä saa ohjata ja missä luovutus tapahtuu. Luovutuspaikan on oltava noin 5 metriä vesirajasta. Voittajaluokassa ilmoitetaan lisäksi etsittävän alueen rajat.

Veden syvyyden on oltava sellainen, että koira joutuu uimaan vähintään puolet noutoetäisyydestä.

Suorituksen alkaessa koiran on istuttava ohjaajan vieressä kytkemättömänä. Ohjaaja saa antaa noutokäskyn vasta tuomarin annettua siihen luvan. Koiraa saa ohjata rannalta käskyin, käsimerkein ja vihellyksin. Esineiden heittäminen koiran ohjaamiseksi tai noutokohteen osoittamiseksi on kielletty.

Kaikissa luokissa koiran on halukkaasti ja epäröimättä mentävä veteen. Myös uintitapaan on kiinnitettävä huomiota.

Vedestä noutamista arvostellaan niiden perusteiden mukaan, jotka kohdassa "Nouto" mainitaan. Virheenä pidetään, jos koira ennen noutokohteen luovuttamista ravistaa vettä turkistaan.

Tuomarin on osoitettava kokeilemattomille koirille oleskelupaikka, josta ne eivät voi seurata tai häiritä kokeen kulkua.

Vesityön enimmäissuoritusaikaa ei määrätä, mutta tuomarilla on oikeus keskeyttää suoritus katsottuaan koiran toiminnan niin heikoksi, ettei sitä voi hyväksyä.

7.2. Vesityön arvostelu eri luokissa

Nuorten luokassa koiran on uitava ja noudettava rannalta avoveteen 10-15 metrin etäisyydelle koiran nähden heitetty noutolintu. Heitettäessä ei ammuta. Koiran luvatta lähtö alentaa arvosanaa. Uinti ilman noutolinnun tuomista oikeuttaa enintään arvosanaan 2.

Avoimessa luokassa koiran on noudettava noutolintu, joka heitetään 40 - 60 metrin etäisyydelle kaislikkoon veteen tai maalle koiralta näkymättömiin. Heiton on tapahduttava sivusuunnassa korkealle siten, että koiralla on mahdollisuus havaita heitto. Heittäjän on oltava näkösuojassa. Heiton korkeimmalla kohdalla on ammuttava koiran lähtöpaikalla tuomarin osoittamassa paikassa. Ampujan tulee olla sijoittunut koirasta etuviistoon ja aseensa tulee osoittaa heittoalueen suuntaan. Paukkunoutoon lähteneen koiran suoritusta ei hyväksytä.

Voittajaluokassa koiran on käskystä etsittävä ja noudettava kaislikkoon veteen tai maalle ilman laukausta 40 - 60 metrin etäisyydelle heitetty noutolintu. Koira ja ohjaaja eivät saa nähdä heittämistä. Jos kaikille koirille voittajaluokassa ei ole omaa kaislikkoaluetta, on kokeen ulkopuolisen koiran annettava ensin hakea koalueella.

8. JÄLKITYÖ

Jälkityöllä kokeillaan koiran kykyä jäljen perusteella etsiä ja oma-aloitteisesti tuoda ohjaajalle maastossa oleva haavoitettu tai kuollut riistaeläin.

Jälki tehdään vetämällä kuollutta riistalintua, rauhoittamatonta lokkia tai jänistä ensin suoraan myötätuuleen noin 50 metriä, jonka jälkeen S - kirjaimen muotoon mutkitellen noin 100 metriä leveällä alueella. Jäljen kokonaispituus on yhteensä 300- 400 metriä. Jäljen lähtöpaikan ja päätepisteen välinen etäisyys on noin 200-250 metriä. Mutkien tulee olla loivia. Viimeisen suoran on ulotuttava noin kaksinkertaiselle etäisyydelle sivulle, jotta koiran kyky seurata jälkeä voidaan varmasti todeta. Jäljen päähän koloon, syvennykseen tai pensaan alle tulosuunnasta näkymättömiin sijoitetaan laahattu jälkieläin tai saman lajin toinen yksilö. Jokaiselle osallistuvalla koiralla tehdään oma jälki turvalliselle, vähintään 75 metrin etäisyydelle toisista jäljistä. Koira ei saa nähdä jäljen tekemistä.

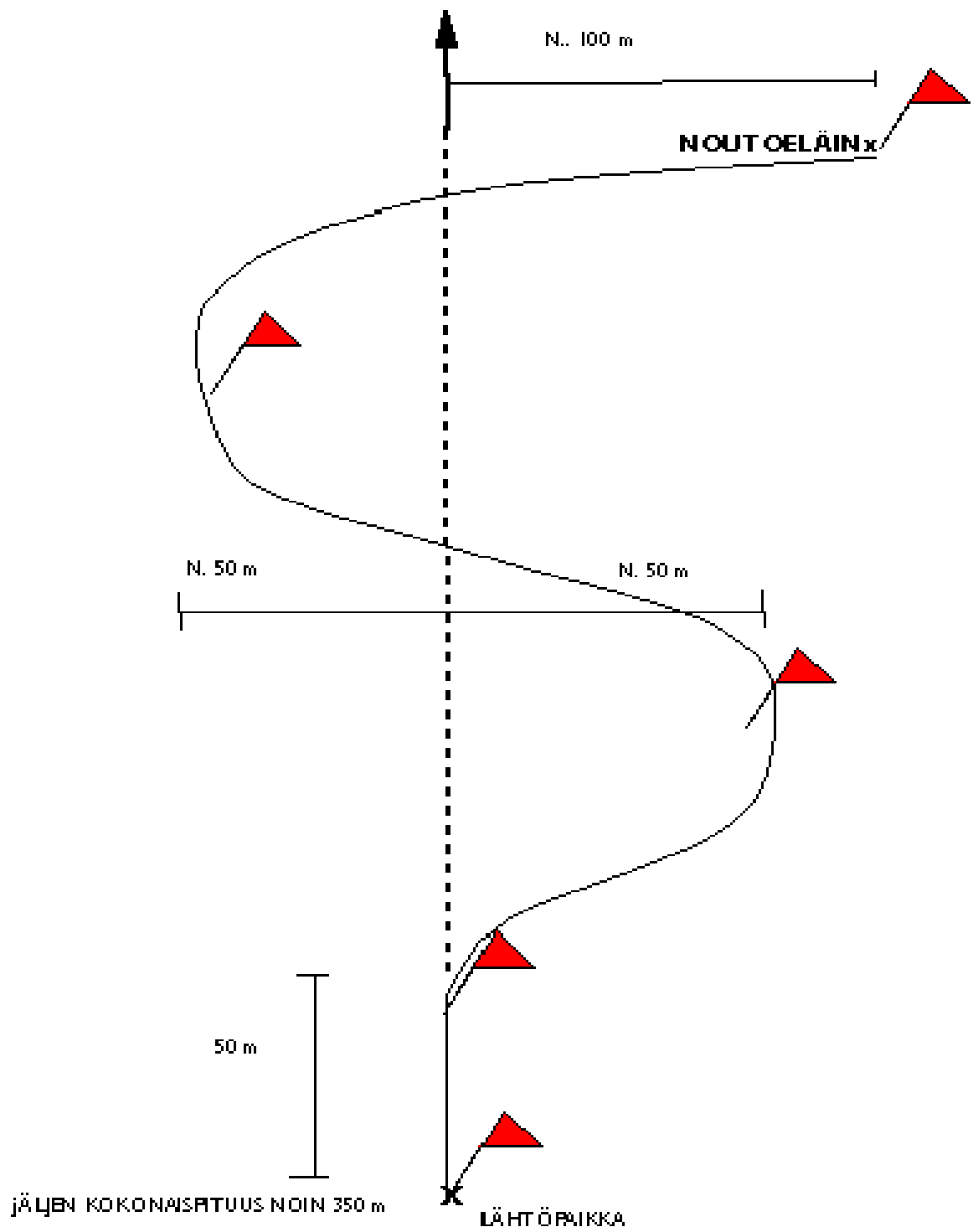
Ohjaajalle näytetään jäljen lähtökohta ja suunta. Ohjaaja saa osoittaa jäljen lähtöpaikan koiralle. Hän saa kuljettaa koiraan ensimmäiset 20 metriä, mutta sen jälkeen koira on laskettava irti ja annettava sen omin päin ilman eri käskyä suorittaa tehtävänsä. Ohjaajan on heti palattava lähtöpaikalle. Jos koira käsketään tai se ei ilman ohjausta suorita tehtävää, suoritus hylätään. Alle 20 metrin etäisyydelle ohjaajasta noutoeläimen kanssa tullutta koiraan saa kuitenkin kannustaa ja käskeä luovutukseen kuten noudossa.

Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota koiran taitoon käyttää jälkeä hyväkseen jälkieläintä etsiessään. Noutosuoritusta arvostellaan niiden perusteiden mukaan, jotka kohdassa "Nouto" mainitaan.

Jos koira tuomarin kohtuulliseksi katsomassa ajassa ei ole löytänyt jälkieläintä, ei uutta jälkeä tehdä, mutta koe uusitaan siten, että ohjaaja saa ohjata koiran uudelleen jäljelle siten kuin edellä on selostettu. Yrityksiä voi olla enintään kolme. Koiran onnistuessa toisella kerralla voidaan sille antaa korkeintaan arvosana 3 ja kolmannella kerralla korkeintaan arvosana 2.

Erityisten jäljestämisvaljaiden käyttö koesuorituksessa on kielletty.

PIIRROS JÄLKITYÖSTÄ

9. TIEDOTTAMINEN

Tiedottamisella tarkoitetaan sitä, että koira tulee ilmoittamaan loitolla ja näkymättömissä olevalle ohjaajalleen löytämästään riistasta oma-aloitteisesti tai ohjaajan annettua vihellysmerkin. Muulla tavoin annettua käskyä ei hyväksytä.

Ohjaajan on ilmoitettava tuomarille, kun koira tiedottaa.

Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten vaivattomasti koira irtoaa tiedotukseen, miten selvästi se ilmentää riistan löytymisen ja miten se pitää yhteyttä ohjaajaan riistan luo palatessaan. Jos koira palatessaan karkottaa riistan käskyttä, on suoritus arvosteltava tiedottamisena, mutta siitä ei tule antaa korkeinta arvosanaa.

Vihellysmerkillä suoritettu ja oma-aloitteinen tiedotus ovat samanarvoisia

Tiedotuksen arvosanaa alennetaan, mikäli tiedotuksen odottaminen kestää yli 10 minuuttia.

Ellei koira voittajaluokassa irtoa tiedotukseen, voidaan sitä kokeilla uudelleen toisen riistakosketuksen yhteydessä. Ellei koira toisellakaan yrittämällä irtoa tiedotukseen, suoritus hylätään.

10. PETOELÄINTYÖSKENTELY

Jos koira koesuorituksen aikana tapaa maastossa petoeläimen, voidaan koiran karskiuden selvittämiseksi kokeilla sen taipumuksia käydä tällaisen eläimen kimppuun. Kohteina voivat kokeessa olla kettu, supikoira, mäyrä tai villiintynyt kissa. Koira saa ajaa niitä lyhyehkön ajan, mieluummin haukkuen. Seisonta näille eläimille sekä seisontahaukku louheen tai puuhun menneelle eläimelle, tai siitä muulla tavoin tiedottaminen on katsottava ansioksi. Tuomarin on arvosteltava koiran käyttäytymistä petoeläintyöskentelynä ja mainittava siitä koekertomuksessa.

Jos petoeläintyöskentelyn yhteydessä koiran seisonnalta ammutaan, tuomari voi petoeläintyöskentelyn lisäksi katsoa sen täydentävän riistatyötä. Pelkästään petoeläimellä tehdyllä riistatyöllä ei koira kuitenkaan voida palkita.

MÄÄRÄYKSIÄ KOEJÄRJESTELYISTÄ

(Saksanseisojakerhon hallituksen 6.2.2010 hyväksymät)

Koejärjestelyistä vastaa koeluvan saanut yhdistys. Yhdistyksen valitsema koetoimikunta tai koetoimitsija hoitaa kokeen käytännön järjestelyt.

1. Aseen käyttö ja turvallisuus kanakoirien erikoiskokeissa

Nuorten- ja avoimen luokan koiran ohjaaja voi yleensä kantaa ja/tai käyttää asetta kokeen aikana. Kuitenkin olosuhteiden vaatiessa (esim. asutuksen läheisyys) tuomari voi kieltää muiden kuin ampujaksi nimetyn aseiden käytön. Voittajaluokan koiran ohjaajan on käytettävä asetta kokeen aikana.

Turvallisuussyistä suositellaan kokeissa käytettäväksi taitettavaa haulikkoa.

Henkilön, joka kokeessa kantaa tai käyttää ampuma-asetta, tulee ennen kokeen alkua esittää voimassaoleva metsästyskortti ja aseenkantolupa ylituomarille tai vastaavalle koetoimitsijalle.

Alkupuhuttelussa tuomarin on annettava ohjeet aseiden käyttämisestä kokeen aikana.

Tärkeimmät ohjeet ovat:

- aseiden lataaminen vasta seisonnalle mentäessä
- ladatun aseiden kanssa ei saa juosta,
- ladatun aseiden piiput on pidettävä yläviistoon ja ihmisistä, koirista ja asutuksesta pois päin
- varmistin poistetaan vasta juuri ennen laukaisua
- ase on avattava heti laukauksen jälkeen tai koiran kadotettua yhteyden riistan hajuun
- ase on avattava heti myös tuomarin käskystä

Vaaralliseen tai annettujen ohjeiden vastaiseen aseenkäsittelyyn syyllistyneen ohjaajan aseiden käyttö voidaan kieltää tai hänet voidaan sulkea kokeesta.

2. Suositus turvallisuutta edistävästä pukeutumisesta

Suositellaan, että kokeen toimihenkilöt pukeutuvat huomioväreihin (päähine, liivi, selkävaate) ainakin peitteisessä maastossa tai muuten huonon näkyvyyden vallitessa.

Ampumaturvallisuuden lisäksi maastosta hyvin erottuva pukeutuminen helpottaa seuraajaryhmän liikkumista.

3. Tarhatut koelinnut

Jos kokeessa tavataan tarhalintuja, jotka ylituomarin näkemyksen mukaan eivät käyttäydy villin riistan tavoin, ei tällaisella riistalla tehtyä riistatyötä hyväksytä.

4. Jälkityö

Jäljen tekijän on huolehdittava, ettei jälkieläimen verta tartu kenkiin tai vaatteisiin. Jäljen päätyttyä on vetämiseen käytetty naru kuljetettava siten, ettei se laahaa maata. Jos jäljentekijä palaa lähtöpaikalle, on hänen kierrettävä jälkialue riittävän kaukaa. Ylituomarin on valvottava, että ohjaajalle näytetään jäljen lähtökohta ja alku tarkasti oikein. Jälki merkitään sopivalla tavoin arvostelun helpottamiseksi. Vähintään puolet jäljestä on oltava ylituomarin valvottavissa.

Ylituomari voi käyttää apunaan koiran toiminnan tarkkailijana kokenutta henkilöä jäljen sillä osalla, mitä ei itse pysty valvomaan.

Jokaisella koiralla tulee olla uusi jälkieläin, mikäli ohjaaja näin vaatii. Koetoimitsija voi edellyttää myös ohjaajat tuomaan omat jälkieläimensä.

5. Noudon ja vesityön suorituspaikka

Noudon ja vesityön koejärjestelyissä on sääntöjen rajoissa pyrittävä vaihtelevuuteen siten, että ne muistuttavat käytännön metsästystä. Olosuhteita voi vaihdella koeluokka huomioiden noutoetäisyyden, maastopohjan, peitteisyyden ja tuulen suunnan valinnalla.

6. Noudettava riista

Mikäli noutokohteenä käytetään pakastettua eläintä, on sen oltava tuoreena pakastettu ja riittävästi sulanut. Noutokohteen on mahdollisimman hyvin vastattava näöltään, hajultaan ja muutoinkin vastatapettua riistaeläintä. Ylituomarin on ennen koetta hyväksyttävä noudettava riista.

Ohjaaja voi käyttää omaa noutoeläintä noudossa sekä vesi- ja jälkityössä.

7. Suositus koirien enimmäismääräksi ylituomaria kohden erikoiskokeissa:

- 2-päiväisessä kokeessa metsäriistalla 6-7 koiraa
- 2-päiväisessä kokeessa peltoriistalla 8-10 koiraa
- 1-päiväisessä kokeessa metsäriistalla 4-5 koiraa
- 1-päiväisessä kokeessa peltoriistalla 5-6 koiraa

Koirien luokat, vuodenaika ja riistan määrä on otettava huomioon. Ylituomarilla on oikeus ilmoittaa, montako koiraa hän kyseisissä olosuhteissa kokeessa voi arvostella.

8. Eläinlääkärin yhteystiedot

Kokeen järjestäjällä on oltava koirille tapahtuvien tapaturmien tai muun hoitotarpeen varalta lähimmän tavoitettavissa olevan eläinlääkärin yhteystiedot.